

Marieke Woudstra

Een Portugese droom

Een huis, een uitdaging, een nieuw bestaan

ISBN 978-90-225-7589-5
ISBN 978-94-023-0623-1 (e-book)
NUR 301

Omslagontwerp: Johannes Wiebel | punchdesign
Omslagbeeld: © Shutterstock
Zetwerk: CeevanWee, Amsterdam

© 2017 Marieke Woudstra
© 2017 Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor António

*Se fores ao Alentejo
Não leves vinho nem pão
Leva o coração aberto
E o teu filho pela mão*

*Em chegando à minha terra
Não há que haver arreccio!*

*Se fores ao Alentejo
Não leves vinho nem pão
Leva o coração aberto
E o teu filho pela mão*

Als je naar de Alentejo gaat
Breng dan geen wijn of brood mee
Kom met je hart geopend
En je kind aan de hand

Als je naar mijn streek komt
Heb je niets te vrezen!

Als je naar de Alentejo gaat
Breng dan geen wijn of brood mee
Kom met je hart geopend
En je kind aan de hand

HERFST

1

De Portugese herfstzon brandt alsof de zomer nog lang niet ten einde is. Ik ben bezig in onze moestuin met het plukken van de laatste tomaten en rooi meteen de verdorde planten. Tijdens het werken luister ik naar de geluiden van de natuur. De warme wind ruist door de kurkeiken, ooievaars vliegen klepperend over en twee hoppen zitten elkaar 'oepa oepa' roepend achterna. Vlakbij klinken de bellen van een kudde schapen.

Net als ik even pauze neem en met een kop kruidenthee op het terras achter onze boerderij zit, word ik opgeschrikt door een ruwe mannenstem.

'Hallo?'

Ik schrik, want ik zit hier half in mijn blootje en vriendelijk klinkt het niet. Snel schiet ik mijn T-shirt aan en sta op.

'Hallo?!' De stem klinkt nu dichtbij.

Het is op het Portugese platteland heel ongebruikelijk om zomaar iemands terrein op te lopen. Ons hek is meer dan honderd meter van het huis verwijderd, en daar hangt een bel, maar die heeft de onverwachte bezoeker blijkbaar niet gezien. Of niet willen gebruiken.

Was Piloto er maar, schiet het door me heen. Honden

schrikken af, en zeker zo'n fors beest als onze bruingrijze rafeiro, maatje sint-bernard. Jammer genoeg is Piloto met Bart mee, die een ziek paard moest gaan onderzoeken bij een boer in de buurt.

Plotseling staat er een magere, ongeschoren man van een jaar of zestig in haveloze kleren voor me. Zijn geur waait mijn kant op en behalve zweet ruik ik sterkedrank.

'Dit is jouw huis niet,' begint hij meteen. Zijn toon is agressief. 'En het land is ook niet van jou. Het is allemaal van mij, van mijn familie, en ik kan het bewijzen. Jullie kunnen maar beter je spullen pakken en wegwezen. Terug naar je eigen land.'

Vroeger heb ik Portugees gestudeerd aan de universiteit en we wonen hier nu zes jaar. Daardoor is mijn Portugees goed genoeg om elk woord te begrijpen, ook al spreekt de man in onduidelijk en binnensmonds Alentejaans dialect.

'Wie...' begin ik verbijsterd, maar de man heeft zich al omgedraaid alsof hij zich toch ineens realiseert dat hij daar niet hoort te zijn, op het erf van een onbekende schaarsgeklede vrouw, en beent slingerend terug naar het hek.

Hij laat me in verwarring achter. Ik ben geschrokken, niet alleen door zijn plotselinge verschijning en zijn uiterlijk en agressieve manier van doen, maar ook door zijn woorden.

We hebben hier de afgelopen jaren al heel wat verhalen gehoord over onduidelijkheden over het bezit van land, verloren gewaande erfgenamen, wantoestanden bij het kadaster en ruzies over huizen vanwege plotseling verdwenen of juist opgedoken documenten.

Dit soort gedoe kunnen we er echt niet bij hebben. Ook al spreken Bart en ik het niet hardop tegen elkaar uit, het is nog maar de vraag of onze olijfoogst dit jaar een succes gaat worden. Want na een lange hete zomer is er nog geen drup regen gevallen. Olijven gaan pas echt goed groeien na een fikse regenbui in de herfst.

Ik loop naar de keuken, zet nog wat water op en haal een bosje kruiden uit mijn schortzak dat ik geplukt heb in de moestuin. Ik heb een nieuw recept gekregen van mijn tachtigjarige buurvrouw en vriendin Rosa, vijf kruiden die samen garant staan voor een heerlijke thee die kalmerend schijnt te werken.

‘En gezond, Maria,’ zei ze. Marjolein noemt niemand me hier in het dorp, die naam is te ingewikkeld. ‘Met deze kruidenthee kun je wel honderd worden,’ beweerde ze terwijl ze me stralend aankeek en haar ene overgebleven tand blootlachte.

Of ik honderd wil worden weet ik nog niet, ik ben nog niet eens op de helft. Maar ik teken ervoor als ik nog lang op deze manier kan leven, op deze prachtige plek waar de natuur onbedorven is, de zon bijna altijd schijnt en de zee dichtbij is. Het vertrek uit Nederland heeft me een gelukkiger mens gemaakt.

Ik had genoeg van mijn baan in de zorg, de stress, de drukte van de stad, de kou en de regen. Toen ik mijn nieuwe liefde ontmoette, besloten we al snel samen een totaal ander leven te beginnen. Mijn droom van een duurzaam leven op het Portugese platteland kwam uit. We gingen onze eigen biologische olijfolie maken en hoopten dat we daarvan rond konden komen.

Mijn tweelingdochters, die ik na mijn scheiding vanaf hun vijfde alleen had opgevoed, gunden het me van harte. Merel en Mirthe waren negentien en net allebei aan een studie begonnen. Ze waren klaar om op eigen benen te staan. Althans, dat hoopte ik toen. Ik prees me gelukkig dat ze het er beiden goed vanaf brachten, ieder op haar eigen manier.

Ondertussen was ons nieuwe leven niet steeds gemakkelijk geweest. We hadden al onze spaarcenten in de aankoop van ons landgoed Alta Vista gestoken, en zaten in zak en as toen de eerste olijfoogst mislukte. We hadden ons al rijk, of in ieder geval iets rijker gerekend met de opbrengst van onze olijfgaard, maar olijfbomen stellen zo hun eigen voorwaarden. De bomen waren te lang verwaarloosd om goed vrucht te dragen en dat hadden wij als groentjes niet doorgehad toen we het koopcontract tekenden en eigenaar werden van vijftien hectare grond met zo'n honderd olijfbomen.

Terug konden we niet, want we hadden al onze schepen achter ons verbrand. Ik had mijn baan opgezegd en mijn kleine etage verkocht om zo, samen met Barts onverwachte erfenisje, Alta Vista te kunnen financieren.

Gelukkig kreeg Bart meteen werk als paardenarts, bij meneer de baron, onze buurman, en bij Calista, onze welgestelde, paardrijdende vriendin in haar villa met zeezicht. Na een tijdje leerde ik van de dorpsvrouwen geitenkaasjes maken, die meer opbrachten in de biologische winkels in Nederland dan ik had durven hopen.

Daarnaast hebben we vorig jaar wel een goede olijfoogst gehad. We hebben de extra virgem olie, die van de beste

biologische kwaliteit is, goed kunnen verkopen in Nederland. Onze eigen prachtige flesjes, met zelf ontworpen labeltjes van ons eigen merk Alta Vista, maakten me super-trots.

Inmiddels is al het 'oliegeld', zoals Bart het noemt, alweer bijna op en zijn we ons aan het voorbereiden op de nieuwe oogst.

Terwijl ik mijn eerste slok thee neem hoor ik gehijg en geroffel van poten en dan stort Piloto zich boven op me. Als ik met stoel en al omval in het gras duwt hij zijn neus in mijn hals. Piloto is een mooie, grote hond die zich nog vaak te jong gedraagt voor zijn leeftijd. Mijn theeglas is in één keer leeg en ik probeer de hond van me af te duwen.

'Heb je een rare vent op bezoek gehad?' Mijn Bart met zijn woeste zwart-grijze haar staat voor me in zijn korte broek en kaplaarzen en trekt me overeind terwijl hij me een beetje bezorgd aankijkt. 'Ik kwam hem tegen, beneden aan het weggetje naar ons huis. Ik zag meteen dat het een vreemde vogel was en beschonken was-ie ook. Wat een dranklucht! Hij heeft je toch niet lastiggevallen?'

Ik vertel hem wat er gebeurd is.

'Ongelooflijk, wat een onzin!' Bart schopt zijn laarzen uit en veegt het zweet van zijn voorhoofd. Het is eind september, maar dan kan het in het zuiden van Portugal nog met gemak een graad of dertig worden.

'Hij meent rechten te hebben op óns huis? Deze zwerver zou een erfgenaam zijn? Belachelijk verhaal. We zijn bij een notaris geweest en we hebben toch een koopakte getekend?'

'Tuurlijk,' knik ik. 'Allemaal helemaal volgens de wet en

alweer zes jaar geleden. Dat is lang genoeg, lijkt me, om definitief te zijn.' Ik klink overtuigd, maar ergens diep vanbinnen knaagt het begin van twijfel. Ik zie opeens het mooie oude huisje voor me, aan de rand van het dorp, dat al jaren staat te vervallen. Het kan niet verkocht worden, hoewel er al meerdere gegadigden zijn geweest, omdat niemand het eens is over het eigendom. De erfgenamen van de oude man die er woonde hebben ruzie en de juiste documenten zijn zoek. Dit is Portugal. Hier kunnen gekke dingen gebeuren.

Op weg naar de enige winkel van ons dorp Aldeia dos Anjos kom ik die middag de oude Fernando tegen. Hij is een lange, statige man van in de tachtig met de traditionele geruite pet op zijn hoofd, die de mannen hier nooit afdoen, zelfs niet als het veertig graden wordt. Fernando werd na de Portugese revolutie in de jaren zeventig gekozen tot de eerste communistische burgemeester van het dorp en daar is hij nog steeds trots op.

'Wat een hitte, Maria,' verzucht hij, en hij gaat zitten op het oudemannenbankje bij de dorpsput, naast Carlos, die minstens even oud is en exact hetzelfde model geruite pet draagt.

'Een druppeltje regen zou geen kwaad doen,' beaamt Carlos. 'Mijn moestuin is kurkdroog. De emmers water worden me te zwaar.'

'Regen ja, maar niet nu,' zegt Fernando met een wijs gezicht. 'Eind oktober, dan hebben we wat water nodig. Dan worden de olijven mooi dik en vet, maar als het in september nat is krijgen we de vlieg.'